

4.3 Keluarga Brooke memantapkan Pentadbiran

James Brooke (1841-1868)

→ Sistem pemerintahan beraja

- ↳ melibatkan pemimpin tempatan dalam bidang pentadbiran.
- ↳ pemimpin tempatan seperti Datu Patinggi, Datu Bandar & Datu Temenggung sebagai penasihat dalam adat istiadat orang tempatan.

→ majlis Tertinggi

- ↳ dianggotai Residen Bahagian Pertama & 4 orang Datu Melayu.
- ↳ menasihati pentadbiran James Brooke
- ↳ membuat semua dasar & meluluskan undang² yang berkaitan dengan pentadbiran negeri.

→ majlis Negeri

- ↳ dianggotai ketua kaum bumiputera.
- ↳ beri peluang kepada pemimpin bumiputera untuk bersidang 3 tahun sekali
- ↳ menyuarkan pandangan serta bertukar fikiran dalam satu perjumpaan & mengambil bahagian dalam pentadbiran.

→ majlis Bahagian

- ↳ dianggotai oleh Residen, Penolong Residen, Penolong Pegawai Daerah, Pegawai Anak Negeri & ketua kampung.
- ↳ menasihati Residen
- ↳ menyetujui operasi ketenteraan
- ↳ menjaga keamanan
- ↳ memungut cukai.

→ Sarawak dibahagikan kepada 5 bahagian & setiap bahagian ditadbir oleh majlis Bahagian.

→ Beberapa jabatan ditubuhkan :

- * Jabatan kehakiman
- * Jabatan Pos
- * Jabatan Polis
- * Jabatan Kastam & cukai
- * Mahkamah Keadilan

↳ kes sivil : kalangan orang Melayu, Dayak, Cina : diadili oleh ketua-ketua mereka.

↳ kes jenayah : melibatkan lebih daripada 1 kaum : diadili oleh Raja Sarawak, Residen atau Timbalan Residen.

4.2 Keluarga Brooke memantapkan pentadbiran

Charles Brooke (1868-1917)

- pengganti James Brooke
- untuk mengukuhkan pengaruh British di Sarawak.
- Perjanjian antara kerajaan British dengan Charles Brooke (1888)
 - # British akan melindungi Sarawak daripada musuh.
 - # keluarga Brooke memerintah dengan bebas
 - # hal-ehwal luar Sarawak dikawal oleh British.

Charles Vyner Brooke (1917-1946)

- 24. 9. 1941, Charles Vyner Brooke mengisytiharkan Perlembagaan Sarawak.
- merupakan perlembagaan bertulis pertama tapi tidak dijalankan kerana teretusnya Perang Dunia Kedua.
- Isi² kandungan Perlembagaan Sarawak 1941:
 - # Charles Vyner Brooke menyerahkan kuasa mutlaknya kepada majlis Tertinggi & majlis Negeri
 - # Raja Sarawak memerintah dengan nasihat majlis Tertinggi.
 - # majlis Negeri berkuasa meluluskan undang² & menguruskan kewangan
 - # Raja mempunyai kuasa membatalkan undang² yang diluluskan oleh majlis Negeri
 - # Raja Brooke melantik kebanyakan ahli majlis Tertinggi & majlis Negeri.